

Oslo, 16.10.2014

Høringsuttalelse fra Det teologiske Menighetsfakultet (MF) om evaluering av kvoteordningen, jf. deres ref. 14/3683

Kvoteordningen som virkemiddel for internasjonaliseringen av norsk høyere utdanning

Evalueringen viser at kvoteordningen har hatt større betydning for mindre enheter og institusjoner enn for de større. Kvoteordningen har vært meget viktig for internasjonaliseringen ved MF og vi ville mer enn gjerne fått tildelt flere kvotestipend enn vi får i dag. Selv om det har vært tale om relativt få studenter, har det bidratt til forgang i utviklingen av engelskspråklige emner og masterprogram.

Kvoteordningen har hatt stor betydning for utvikling av teologisk kompetanse i kirker i sør og for MFs internasjonale utvikling. Det har videre hatt stor betydning for målrettet samarbeid med utdanningsinstitusjoner i sør og har også resultert i at studenter har gått videre på ph.d.

1. Har høringsinstansene forslag om alternativ bruk av midlene som ligger i kvoteordningen, som større grad støtter opp om internasjonaliseringsstrategiene for norsk høyere utdanning?

Alternative løsninger:

- Vi støtter tydelig organisering som foreslått i evalueringen, med økt mandat til SIU. Lånekassen bør tas ut av ordningen, siden den vanskeliggjør prosessen, samt genererer mye ekstra administrativt arbeid.
- Tildeling av midler: Man bør gå bort fra å gi lån via lånekassen og heller tildele hver institusjon et visst antall øremerkede stipend.
- For å sikre at studentene drar tilbake til sitt hjemland bør man, som evalueringen foreslår, heller gå for at studentene undertegner avtaler, samt at studentene har et program å fortsette på når de skal vende hjem.

POSTADRESSE

Pb. 5144 Majorstuen
NO-0302 Oslo

BESØKSADRESSE

Gydas vei 4, Majorstuen
Oslo

TELEFON

22 59 05 00

FAKS

22 59 05 05

E-POST

post@mf.no

BANKGIRO

6038 05 58583

ORG.NR.

NO 970011994 MVA

- Samarbeidsland/institusjoner: KD bør prioritere et mindre antall land (som foreslått i evalueringen), mens institusjonen på sin side bør bes om å prioritere et visst antall institusjoner i sør.

Følgelig bør man:

- Oppfordre institusjonene til å samarbeide om felleskurs/emner eller program med partnere i sør.
- Åpne for å søke midler til videreutvikling av allerede eksisterende program, hvor landene i sør aktivt deltar i videreutviklingen av faglig innhold, nettopp for å sikre at programmene inneholder hva «de» har behov for.
- Åpne for å søke midler til utvikling av denne typen samarbeid innenfor kvoteordningen, hvor felleskurs/emner eller program selvsagt er et krav.
- Gi institusjonene administrativ støtte i arbeidet med forvaltning av kvoteordningen.
- Pålegge institusjonene som vil motta kvotepenger å bruke disse i tråd med den overordnede strategien for internasjonalisering.

2 Kvoteordningen som mobilitetsordning:

- a. I utgangspunktet vil vi mene, som også evalueringen foreslår, at det er en god ide å utvide ordningen fra utelukkende være en mobilitetsordning til også åpne for andre samarbeidsformer.
- b. Videre mener vi at kvoteordningen ikke bør overføres til eller underordnes andre programmer. Verdien av ordningens allmenne tilgjengelighet for alle institusjoner gjør at effekten blir stor, men også at mindre institusjoner får muligheten til å delta. Det er et viktig poeng at kvoteordningen ikke adopterer f.eks. Erasmus mundus/+ unødvendig kompliserte søknads- og rapporteringsregime.
- c. Partnerskapsprogram bør i hovedsak rette seg mot land i det globale sør, og antall partnerland kan gjerne reduseres noe, for bedre fokus og større effekt. Prioriteringer kan gjerne følge NORADs eller andre relevante lister for prioriterte samarbeidspartnere

3 Samarbeid med BRIKS-land:

- a. I utgangspunktet vil kvoteordningen være relevant for samarbeid med voksende økonomier og BRIKS-landene, ikke minst ut fra et strategisk internasjonaliseringsperspektiv. Men fra et utviklingsperspektiv vil det være naturlig å tenke at andre enn BRIKS-landene kan prioriteres. Det finnes en rekke andre virkemidler for samarbeid med BRIKS-landene.
- b. Vi mener således at det ikke er en god ide å overføre midler fra Kvoteordningen for å etablere nye former for virkemidler. Man bør heller tenke motsatt og inkorporere nye virkemidler i kvoteordningen for å stimulere til økt samarbeid med BRIKS-landene, jf. forslag nevnt ovenfor. Dette kan føre til at flere institusjoner som allerede er innenfor kvoteordningen nå også kan få muligheten til å prioritere nye typer samarbeid med BRIKS-landene.

Kvoteordningen som virkemiddel i bistandspolitikken

For vårt vedkommende har kvoteordningen fungert godt og bidratt til både institusjonsbygging, utvikling og individuell kapasitetsbygging. Et godt eksempel på dette er at kvotestipender har gitt en rekke kvinner teologisk utdanning de ellers ikke ville fått i sitt hjemland. Nå åpnes det opp lederposisjoner for disse i hjemlandet, og erfaring viser at satsning på kvinner og kirke er viktig i bistandsarbeid. Ph.d.-kandidater vi har hatt med kvotestipendstøtte har nå ledende stillinger ved våre samarbeidsinstitusjoner. I tillegg kan det nevnes at en av våre samarbeidsinstitusjoner i Etiopia nå bygger opp sitt doktorgradsprogram etter mal av vårt program, med tanke på å kunne sende kandidater til oss med kvotestipend. Fra vår side sett er dette en ordning vi gjerne ønsker utvidet med tanke på antall stipender.

1. Behovsstyring fra sendelandet: Det er i utgangspunktet ikke enkelt å behovsstyre på individnivå, men lettere på programnivå. Fra vårt synspunkt er det derfor ønskelig at behovet fra partnerinstitusjonene får betydning for utviklingen av det faglige innholdet/den faglige profilen i undervisningen i de ulike gradene. Dette kan gjøres hvis hver institusjon oppfordres til å fokusere på et mindre antall partnere innenfor hvert fagfelt/grad. Følgende kan gjøres:
 - a. hver institusjon inngår dialog om faglig samarbeid med et visst antall institusjoner (2-3), hvor det en overordnet målsetting er å tilpasse/endre eksisterende grader for at de skal være relevant i henhold til partnernes behov.
 - b. Hver institusjon oppfordres til å utvikle nye felleskurs/emner og program med tanke på relevans for partnerinstitusjonen i sør.
2. Strategisk institusjonsbygging: Institusjonsbygging er en krevende og langvarig prosess, hvor eventuelle resultater vil vises først etter lang tid. Likevel kan strategisk institusjonsbygging være mulig:
 - a. Institusjonsbygging med en norsk institusjon som forbilde, fordrer et nært samarbeid og en felles strategi for hvordan institusjonen skal utvikles/bygges.
 - b. Utdanning av gode kandidater innenfor master og ph.d. er sannsynligvis den viktigste delen av institusjonsbyggingen. Man bør derfor sørge for at partnerinstitusjoner tilbyr uteksaminerte studenter muligheter når de kommer tilbake – dette kan dreie seg om forskningsprosjekter, undervisning eller andre ordinære stillinger. Stillingene kan enten finansieres av studiestedet egne midler/ledige stillinger ved universitetet, eller det kan være subsidierte stipend (via f.eks. kvoteordningen). I forkant av opptak ved den norske institusjonen, kan man tegne en kontrakt/avtale mellom partnerinstitusjonene og student, hvor en stilling ved tilbakekomst er en viktig del.
 - c. Utvikling av samarbeid om grader/program/emner/kurs vil også være en viktig del av institusjonsbyggingen. Dette forutsetter selvfølgelig at betydelige deler av den faglige utviklingen foregår ved partnerinstitusjonen i sør.
 - d. Det bør i større grad oppfordres til at studiestedene ser på kvoteordningen som en viktig del av allerede pågående bilateralt

samarbeid.

3. Hvordan kan ordningen bidra til styrking av strategisk samarbeid med Norsk UH-sektor og institusjoner i sør?
 - a. Overordnet bør kvoteordningen fokusere på færre og strategiske partnerland.
 - b. Norske UH-institusjoner bør samtidig oppfordres til å fokusere innsatsen på færre partnere slik at virkningen blir større.
 - c. Kvoteordningen bør tilby midler til forberedende besøk/samtaler slik at institusjonene kan utvikle en felles strategi for samarbeid/en samarbeidsplattform.
 - d. Ordningen bør åpne for tilskudd til utvikling av allerede eksisterende grads/emnesamarbeid og/eller utvikling av nye typer grads/emnesamarbeid, som samsvarer til felles/bilateral strategi.
 - e. Ordningen bør i større grad åpne for en kombinasjon av intensive kurs/opphold og lengre opphold i forbindelse med ph.d.- og sandwich-grader.
 - f. Ordningen bør gis administrativ støtte.

4. Andre anvendelser av kvotemidlene: Vi vil i utgangspunktet mene at det ikke vil være bedre utnytting av ressursene hvis man relaterer til andre ordninger, som f.eks. NORHED. Hovedgrunnene til dette er som følger:
 - a. Kvoteprogrammet har i sitt eksisterende nedslagsfelt i følge evalueringen vist seg å ha god effekt når det gjelder utviklingsperspektivet.
 - b. Kvoteprogrammet, som er bredt fundert blant norske og internasjonale UH- institusjoner og som ønsker å kombinere utviklings- og internasjonaliseringperspektivene, vil miste mye av sin kraft/effekt.
 - c. Man vil samtidig ikke kunne garantere at en liknende effekt vil oppstå hvis man overfører midlene til andre programmer, særlig ikke NORHED- programmet som er såpass nytt at man enda ikke vet den reelle effekten.
 - d. Det vil kunne øke avstanden mellom bistands- og utdanningssektoren, og uten tvil gjøre det vanskeligere for UH- institusjoner å delta i utviklingsrettede tiltak.
 - e. Ressursmessig vil det være strategisk smart å videreutvikle et allerede eksisterende program som kvoteordningen, fremfor å overføre/starte opp noe nytt.

5. Synergier og/eller motsetninger mellom internasjonalisering og utvikling: Vår mening er at det i hovedsak finnes synergier mellom disse to faktorene, men også noen motsetninger.
 - a. Enkeltstudenter innenfor kvoteordning som tar utdanning ved vår institusjon har en viktig betydning for internasjonalisering «hjemme». Dette foregår innenfor faglige diskusjoner, både ved at de bidrar til nye perspektiver og nye faglige vinklinger i seminarrom og forelesningssaler. Kvotestudentene har også en viktig betydning for det internasjonale miljøet på studiestedet og at internasjonale perspektiver blir en integrert del av organisasjon og studiemiljø. Den enkelte kvotestudent har fått ny kunnskap og ny formell kompetanse som de benytter når de vender tilbake til sitt

- hjemland, noe som i sin tur bidrar og har bidratt til utvikling og kompetanseheving i hjemlandet.
- b. Kvoteordningen har bidratt til internasjonalisering gjennom utvikling av engelskspråklige masterprogram og et større antall emner ved vår institusjon. Denne utviklingen av engelskspråklige emner og program ville uten tvil tatt lengre tid uten kvoteordningen. Den utviklingsmessige synergien er at kvotestudenter som blir ansatt som lærer, forsker eller i studieadministrasjon ved våre partneruniversiteter i sør, har fått en grunnleggende innføring i vestlige studiesystemer, som i sin tur vil kunne tilføre kunnskap lokalt i hjemlandet.
 - c. I den grad kvoteordningen bidrar til utvikling av felles kurs og emner, evt. dobbeltgrader, vil samarbeidet føre til internasjonalisering ved nye grader i Norge og dermed utvikling gjennom ny og relevante studietilbud ved studieinstitusjonene i sør.
 - d. Det kan være en viss spenning mellom å satse på samarbeid med internasjonale elitemiljøer på den ene siden og på den annen side å bruke mye ressurser på samarbeid med mange institusjoner med en lavere faglig kvalitet.
 - e. En annen motsetning kan være at studenter som får kvoteplasser i Norge ikke reiser hjem, slik at utvekslingseffekten ikke blir som intendert.
6. Utvikling og fattigdomsreduksjon:
I utgangspunktet er det få eller ingen motsetninger mellom bistandsmål og mål for internasjonalisering, og vi ser at disse to faktorene ofte sammenfaller. Likevel vil institusjonens mål om å tilby utdanning og forskning på «høyt internasjonalt nivå» lett bidra til at vi prioriterer samarbeid med internasjonalt anerkjente fagmiljøer ved fremragende universiteter. Kvoteordningen bidrar i så måte til mer samarbeid med institusjoner i sør, og dette er i siste instans også en vesentlig del av vår strategi.

Med vennlig hilsen for
Det teologiske Menighetsfakultet,

Vidar L. Haanes
rektor